

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра природничо-наукових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального вищого
навчального закладу «Хортицька
національна навчально-реабілітаційна
академія»

Запорізької обласної ради

О. Л. Позднякова

_____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 2.1.19 «Практикум із загальної психології»

Галузь знань	05	Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053	Психологія
Рівень освіти	перший (бакалаврський)	

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Практикум із загальної психології» для студентів першого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 053 «Психологія».

РОЗРОБНИК:

Антоненко Ірина Юріївна, завідувач кафедри природничо-наукових дисциплін, кандидат психологічних наук, доцент

Розглянуто на засіданні кафедри природничо-наукових дисциплін
протокол від «27» 10. 2017 року № 3

Завідувач кафедри
природничо-наукових дисциплін

І.Ю.Антоненко

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
	Спеціальність 053 Психологія	Семестр	2-й
Модулів – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Аудиторні години: 60 год	
Змістових модулів – 4		Лекції: 18 год.	Практичні, семінарські: 42 год.
Загальна кількість годин – 120			Лабораторні: год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4		Самостійна робота 60 год.	
		Модульний контроль	
	Вид контролю: залік		

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчального курсу: ознайомлення студентів із теорією та практикою психодіагностичних досліджень, сформувати адекватні уявлення про роль і місце відповідних методик в системі психологічної роботи, сформувати у студентів вміння проводити психологічні дослідження в різних областях психології; сформувати навички ведення, обробки та інтерпретації протоколів; виробити вміння скласти психологічний портрет особистості.

Завдання навчальної дисципліни:

вивчити основні підходи до дослідження психіки людини;
закріпити на практиці знання про організацію й планування психологічного експерименту;
забезпечити оволодіння методами психометричної оцінки психодіагностичного засобу і конкретним психодіагностичним методикам;
навчити студентів складанню власних діагностичних програм, дослідженню основних психологічних аспектів діяльності людини, колективу;
поглибити і доповнити знання про факти, закономірності і механізми психічної діяльності людини.

Згідно з вимогами освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми студенти повинні досягнути таких результатів навчання (компетентностей):

знати: особливості «Практикуму з загальної психології» як окремої галузі психологічного знання; можливості психологічного дослідження; способи збору, обробки й подання емпіричних даних у психологічному дослідженні; основи психологічного виміру й шкалювання; етичні аспекти проведення психологічного дослідження; психометричні засоби контролю якості психологічних методик; особливості використання тестів; особливості використання особистісних опитувальників; особливості використання проєктивних методик; основні етапи, ознаки та вимоги до наукового експериментального дослідження;

уміти: формулювати проблеми, гіпотези й завдання психологічного дослідження; вільно орієнтуватися в методах дослідження основних характеристик особистості, зокрема пізнавальної сфери та інтелекту; планувати емпіричне психологічне дослідження, вибирати методи збору й обробки даних, формувати вибірку; готувати й здійснювати психологічний експеримент, спостереження й опитування; реєструвати емпіричні результати, вести протоколи психологічних досліджень; використовувати методи одномірного й багатомірного шкалювання; використовувати комп'ютерні програми для збору й обробки даних і подання результатів психологічного дослідження;

компетенцій: здатністю аналізувати, описувати й пояснювати емпіричні результати; здатністю описувати поведінку людей у процесі дослідження; здатністю використовувати методи дослідження пізнавальних і емоційних процесів, психічних станів, індивідуально-психологічних особливостей і спілкування; здатністю використовувати емпіричні результати для прогнозування психічних явищ і управління ними в процесі практичної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Вступ до практикуму із психології. Загальні методи дослідження в психології.

Тема 1. Методологія та методи наукового дослідження. Експериментальний метод в психології. Методи опитування. Метод тестів в психології.

Поняття про методологію, метод, методологічний принцип, науковий підхід і методуку. Загальна й спеціальна методологія науки. Класифікація методів психологічного дослідження. Процедура проведення психологічного дослідження.

Експериментальні та не експериментальні методи психології, їх історичне становлення

й співвідношення у різних розділах сучасної психології. Експеримент як процедура перевірки гіпотез про причинно-наслідкові зв'язки явищ. Основні різновиди експерименту. Мета експерименту. Внутрішня та зовнішня валідність експерименту. Етика експериментального дослідження.

Опитування в психології. Види опитування: бесіда, анкетування та інтерв'ю бесіда як метод дослідження основні вимоги щодо проведення бесіди. Переваги та недоліки даного методу в психології. Анкетування як метод психології. Види анкетування. Класифікація питань в анкетах: за змістом (питання про факти й продукти діяльності; питання про мотиви, оцінки та думки респондентів); за формою (закриті та відкриті, прямі та непрямі); за функціями (питання-фільтри та контрольні питання). Композиція анкети (вступна частина, основна частина, демографічна частина). Правила побудови анкети. Надійність анкети. Інтерв'ю як різновид бесіди. Техніка проведення інтерв'ю недоліки та переваги метода інтерв'ю в психології.

Визначення методу тестів. Види тестів. Основні вимоги щодо використання тестів в дослідженнях. Недоліки та переваги методу тестів в психології.

Тема 2. Спостереження як метод дослідження в психології. Метод спостереження та його характеристика. Спостережливість як необхідно важлива якість психолога.

Поняття про спостереження як дослідницький прийом і засіб збору емпіричних даних. Можливості, обмеження та основні сфери застосування спостереження. Залежність результатів спостереження від мети та гіпотези дослідження, від особливостей об'єкта та спостерігача.

Основні способи фіксації даних спостереження та форми звіту спостерігача. Стандартизація спостереження. Формалізовані та неформалізовані, якісні та кількісні методи обробки даних спостереження.

Планування та організація спостереження. Особливості психологічного спостереження. Розробка схеми спостереження.

Процедура та техніка спостереження (планування спостереження, стандартизовані процедури спостереження, вибір позиції спостерігача, засобів та порядку фіксації, хронологічної організації спостереження, стандартні способи подання та обробки даних).

Поняття про спостережливість як властивість особистості, що є необхідною для великої кількості професій, зокрема професії психолога. Виділення специфічних особливостей спостережливості в професіях типу «людина-людина». Визначення індивідуальних особливостей спостережливості. Розгляд вправ для розвитку спостережливості.

Змістовий модуль 2. Методи дослідження пізнавальної сфери особистості. Методи дослідження пам'яті.

Тема 3. Методи дослідження відчуттів. Методи дослідження сприймання.

Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини. Дослідження зорових відчуттів. Дослідження м'язово-суглобових відчуттів. Визначення абсолютних порогів слухової чутливості. Дослідження тактильного відчуття.

Дослідження спостережливості. Вимірювання і оцінка поля зору. Дослідження сприймання часу. Дослідження пізнавального контролю під час сприймання. Особливості сприймання форми при пасивному і активному дотику. Дослідження сприймання простору. Дослідження сприймання напрямку локалізації звукових подразників.

Тема 4. Методи дослідження уваги (обсяг, розподіл, вибірковість, переключення). Методи дослідження стійкості та концентрації уваги. Методи тренування уваги.

Поняття про основні властивості уваги: вибірковість, стійкість, концентрація, обсяг, розподіл.

Визначення поняття «обсяг» уваги. Дослідження обсягу уваги (за допомогою запам'ятовування літер та чисел), а також за методикою «Крапки».

Визначення поняття «переключення» уваги. Дослідження переключення уваги за допомогою коректурної проби Бурдона та червоно-чорних таблиць Горбова-Шульте. Дослідження переключення уваги методом додавання цифр.

Визначення поняття «розподіл» уваги. Дослідження розподілу уваги за допомогою коректурної проби Бурдона та цифрових таблиць.

Дослідження вибіркової уваги за допомогою методики Мюнстерберга та методики Торндайка.

Визначення понять «стійкість» та «концентрація» уваги. Дослідження стійкості та концентрації уваги за допомогою методик «Кільця Ландольта», «Коректурна проба Бурдона», «Переплутані лінії», тесту П'єрона-Рузера. Визначення поняття «слухова увага» вивчення концентрації слухової уваги.

Теоретичні відомості щодо засобів покращення уваги. Вправи для тренування стійкості, концентрації, розподілу та об'єму зорової та слухової уваги.

Тема 5. Методи дослідження короткочасного та довготривалого запам'ятовування. Методи дослідження обсягу запам'ятовування. Методи тренування пам'яті.

Роль пам'яті у пізнавальній діяльності людини. Визначення видів пам'яті: короткочасна, довготривала та оперативна пам'ять. Оцінка короткочасної наочно-образної пам'яті. Дослідження оперативної пам'яті. Дослідження динаміки процесу заучування (довготривала пам'ять).

Дослідження обсягу короткочасної пам'яті за методикою Джекобсона. Порівняння індивідуальних особливостей обсягу пам'яті на цифри, слова та образи. Оцінка ефективності сприймання. Мимовільна пам'ять. Дослідження безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування. Дослідження механічного запам'ятовування.

Теоретичні відомості щодо засобів покращення запам'ятовування. Дослідження факторів, які впливають на зберігання матеріалу в пам'яті. Вправи для покращення навичок запам'ятовування.

Змістовий модуль 3. Методи дослідження мислення та уяви.

Тема 6. Методи дослідження стилю мислення. Дослідження різних операцій мислення.

Поняття мислення та його різновиди. Дослідження впливу минулого досвіду на спосіб вирішення задач (методика Лачінса). Дослідження лабільності-ригідності мислення за допомогою методики «Словниковий лабіринт». Дослідження активності вербального та наочно-дійового мислення. Дослідження наочно-образного мислення за допомогою методики «Піктограма». Дослідження індивідуальних особливостей мислення. Дослідження групового мислення.

Дослідження понятійного мислення (методика «Порівняння понять» та методика «Логіка зв'язків»). Дослідження логічного мислення за допомогою методик «Кількісні відносини», «Складні аналогії» та «Прості аналогії». Дослідження здатності до узагальнення та абстрагування за допомогою методики «Виключення зайвого». Дослідження репродуктивного мислення за допомогою методики «Складання чисел».

Тема 7. Методи дослідження індивідуальних особливостей уяви. Методи дослідження творчої уяви.

Уява та її характеристики. Дослідження індивідуальних особливостей уяви (визначення рівня складності уяви, ступеня фіксованості уявлень, гнучкості або ригідності уявлень, ступеня її оригінальності чи стереотипності). Дослідження просторових уявлень за

методикою Шепарда. Дослідження продуктивності уваги за допомогою чорно-білих фотографій тесту Роршаха.

Визначення поняття «творчої уяви». Дослідження творчої уяви за допомогою тестів Гілфорда. Дослідження особливостей творчої уяви за допомогою методики «Три слова».

Змістовий модуль 4. Методи дослідження емоційно-вольової сфери.

Тема 8. Методи дослідження емоційної сфери.

Емоції та їх характеристика. Дослідження настроїв за допомогою теста Люшера. Дослідження тривожності за допомогою методики Спілберга-Ханіна. Дослідження емоційної чуйності. Самооцінка власного емоційного стану. Розпізнання емоцій по виразу обличчя.

Тема 9. Методи дослідження волі.

Воля та її характеристика. Дослідження «сили волі» та рішучості. Дослідження наполегливості. Дослідження імпульсивності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Вступ до практикуму із психології. Загальні методи дослідження в психології.						
1. Методологія та методи наукового дослідження. Експериментальний метод в психології. Методи опитування. Метод тестів в психології.	11	2	2			7
2. Спостереження як метод дослідження в психології. Метод спостереження та його характеристика. Спостережливість як необхідно важлива якість психолога.	11	2	2			7
Разом за змістовим модулем 1	22	4	4			14
Змістовий модуль 2. Методи дослідження пізнавальної сфери особистості. Методи дослідження пам'яті.						
3. Методи дослідження відчуттів. Методи дослідження сприймання.	12	2	5			5
4. Методи дослідження уваги (обсяг, розподіл, вибірковість, переключення). Методи дослідження стійкості та концентрації уваги. Методи тренування уваги.	13	2	6			5
5. Методи дослідження короткочасного та довготривалого запам'ятовування. Методи дослідження обсягу запам'ятовування. Методи тренування пам'яті.	17	2	5			10
Разом за змістовим модулем 2	42	6	16			20
Змістовий модуль 3. Методи дослідження мислення та уяви.						
6. Методи дослідження стилю мислення. Дослідження різних операцій мислення.	16	2	6			8
7. Методи дослідження індивідуальних особливостей уяви. Методи дослідження творчої уяви.	16	2	6			8

Разом за змістовим модулем 3	32	4	12		16
Змістовий модуль 4. Методи дослідження емоційно-вольової сфери.					
8. Методи дослідження емоційної сфери.	12	2	5		5
9. Методи дослідження волі.	12	2	5		5
Разом за змістовим модулем 4	24	4	10		10
Разом	120	18	42		60

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Методологія та методи наукового дослідження. Експериментальний метод в психології. Методи опитування. Метод тестів в психології.	2
2	2	Спостереження як метод дослідження в психології. Метод спостереження та його характеристика. Спостережливість як необхідно важлива якість психолога.	2
3	3	Методи дослідження відчуттів. Методи дослідження сприймання.	5
4	4	Методи дослідження уваги (обсяг, розподіл, вибірковість, переключення). Методи дослідження стійкості та концентрації уваги. Методи тренування уваги.	6
5	5	Методи дослідження короткочасного та довготривалого запам'ятовування. Методи дослідження обсягу запам'ятовування. Методи тренування пам'яті.	5
6	6	Методи дослідження стилю мислення. Дослідження різних операцій мислення.	6
7	7	Методи дослідження індивідуальних особливостей уяви. Методи дослідження творчої уяви.	6
8	8	Методи дослідження емоційної сфери.	5
9	9	Методи дослідження волі.	5
Разом			42

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	1	Методологія та методи наукового дослідження. Експериментальний метод в психології. Методи опитування. Метод тестів в психології. 1. Скласти конспект основних положень розділу «3 історії психодіагностики» (Бодальов О.О., Столін В.В. «Загальна психодіагностика») [4, с. 36-70]. 2. Законспектувати основні положення додатку 1. «Етичні принципи проведення дослідження на людині» (Дружинін В.М. «Експериментальна психологія») [8, с.298-299]. 3. Законспектувати розділ «Експериментальне спілкування» (Дружинін В.М. «Експериментальна психологія») [8, с. 48-74]. Звернути увагу на прояв особистості дослідника та випробуваного в ході експериментального дослідження. 4. Прочитати та законспектувати розділ «Типи тестів» з підручника «Основи психології» [16, с. 25-40]	7
2	2	Спостереження як метод дослідження в психології. Метод спостереження та його характеристика. Спостережливість як необхідно важлива якість психолога. 1. Скласти тези за змістом розділу «Спостереження» (С.Л.Рубінштейн «Основи загальної психології») [27, с.42-49] 2. Прочитати та законспектувати розділ «Спостереження» (Дружинін В.М. «Експериментальна психологія») [8, с. 40-43]	7

		<p>3. Прочитати розділ «Спостережливість як професійно важлива якість людини» (Регуш Л.О. «Практикум із спостереження та спостережливості»). Звернути увагу на запропоновані автором вправи для розвитку спостережливості. [26, с.93-163]</p> <p>4. Написати звіт з проведеного спостереження відповідно до запропонованої «Карті спостережень Скотта». [5, с.57-72]</p> <p>5. Протягом тижня спостерігати за словесними впливами педагога, якого студенти обирають самостійно. По завершенню написати звіт по запропонованій схемі спостереження. [26, с. 43-46]</p> <p>6. Написати звіт по запропонованій схемі спостереження за невербальною поведінкою особистості.[26, с. 47-48]</p>	
3	3	<p>Методи дослідження відчуттів. Методи дослідження сприймання. Написання звітів за методиками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини» [17, с. 11-13]; - «Дослідження зорових відчуттів» [17, с. 13-15]; - «Вимірювання та оцінка полю зору» (за допомогою периметра Ферстера) [20, с. 39-43]; - «Визначення зорових просторових порогів розрізнення відстані» (точність окоміру) [20, с. 49-52]; - «Дослідження тактильного відчуття» [9]; - «Дослідження м'язово-суглобових відчуттів» [17, с.15-17]; - «Дослідження пізнавального контролю під час сприймання» [17, с.21-23]; - «Дослідження явищ адаптації та контрасту»; - «Особливості сприймання форми при пасивному та активному дотику»; [19, с. 53-57]; - «Сприймання часу: оцінка, вимірювання, відтворення, порівняння» [17, с. 19-21]; - «Сприймання простору»; - «Вимірювання ілюзії зорового сприймання (ілюзія Мюллера-Лайера)»; [20, с. 71-72]; - «Дослідження об'єму зорового сприймання» [20, с. 64-68] 	5
4	4	<p>Методи дослідження уваги (обсяг, розподіл, вибірковість, переключення). Методи дослідження стійкості та концентрації уваги. Методи тренування уваги.</p> <p>1. Написання звітів за методиками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Дослідження вибірковості уваги за методикою Мюнстерберга» [17, с. 38-41]; - «Оцінка обсягу уваги» [15, 117-118]; - «Оцінка переключення уваги за допомогою червоно-чорної таблиці» [20, с. 136-139]; - «Дослідження переключення уваги методом додавання цифр»; [5, с. 314-319]; - «Дослідження розподілу уваги». [20, с. 126-127]; - «Оцінка стійкості концентрованої уваги за кільцями Ландольта» [6]; - «Оцінка стійкості та концентрації уваги за буквеною коректурною пробою» [20, с. 130-133]; - «Переплутані лінії» [6, с. 120-122]; - «Визначення стійкості і концентрації уваги за допомогою тесту П'єрона-Рузера» [17, с. 41-43]; - «Вивчення концентрації слухової уваги» [13, с. 122-123]; <p>2. Розробити комплекс вправ для тренування уваги.</p>	5
5	5	<p>Методи дослідження короткочасного та довготривалого запам'ятовування. Методи дослідження обсягу запам'ятовування. Методи тренування пам'яті.</p> <p>1. Написання звітів за методиками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Об'єм пам'яті» [19, с.40], [16, с.40]; 	10

		<ul style="list-style-type: none"> - Методика дослідження обсягу словесно-логічної пам'яті [5, с.83]; - Методика вивчення продуктивності пам'яті [19, с.40]; - Методика «Відтворювання тексту» [20, с.171]; - Дослідження ретроактивного гальмування [5, с.79]; - «Визначення домінуючого типу запам'ятовування [17, с.34]; - Дослідження відмінностей між впізнанням та відтворенням [16, с.51]; - Методика вивчення короткотривалої пам'яті [19, с.42]; - Методика вивчення оперативної пам'яті [19, с.52]; - Методика дослідження довготривалої пам'яті [16, с.55]; - «Методика дослідження безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування [17, с.30]; - Методика дослідження логічної та механічної пам'яті [19, с.47]; - Методика «Піктограма» [19, с.51]; - Методика дослідження мимовільного запам'ятовування [5, с.81, 85]. <p>2. Розробити комплекс вправ для тренування пам'яті.</p>	
6	6	<p>Методи дослідження стилю мислення. Дослідження різних операцій мислення.</p> <p>Написання звітів за методиками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Методика дослідження індивідуального стилю мислення [5, с.70]; - Дослідження впливу минулого досвіду на спосіб вирішення задач (Методика Лачінса) [20, с.182]; - Дослідження впливу установки на спосіб розв'язання задач [17, с.50]; - Методика дослідження групового мислення [20]; - Методика «Інтелектуальна лабільність» [16, с. 66]; - Методика «Порівняння понять» [16, с. 66]; - Методика «Кількісні відносини» [6, с. 323]; - Методики «Складні аналогії» та «Прості аналогії» [19, с. 74]; - Методика «Виключення зайвого» [19, с. 79]; - Методика «Складання чисел» [6, с. 314]; - Дослідження аналітичності мислення [17, с. 58]. 	8
7	7	<p>Методи дослідження індивідуальних особливостей уяви. Методи дослідження творчої уяви.</p> <p>Написання звітів за методиками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Методика вивчення відтворюючої уяви [6, с. 67]; - Дослідження продуктивності уяви [17, с. 62]; - Методика «Вигадай розповідь» [5, с. 115]; - Дослідження індивідуальних особливостей уяви [17, с. 64]; - Дослідження творчої уяви [17, с. 69]; - Методика «Ваш творчий потенціал» [5, с. 91]; - Дослідження креативності за допомогою методики Гілфорда [5, с. 88]. 	8
8	8	<p>Методи дослідження емоційної сфери.</p> <p>Написання звітів за методиками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дослідження настроїв за допомогою теста Люшера [20, с. 207]; - Методика вивчення емоційної стійкості [19, с. 147]; - Дослідження емоційного відшукування [17, с. 88]. 	5
9	9	<p>Методи дослідження волі.</p> <p>Написання звітів за методиками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Методика вивчення особливостей вольової регуляції [20, с. 220]; - «Самооцінка вольових якостей» [19, с. 155]; - Методика вивчення рівня наполегливості [17, с. 100]; - Дослідження сили волі [5, с. 124]; - Дослідження вольових якостей особистості [33, с. 169]. 	5
Разом			60

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Основи генетики» застосовуються такі методи:

- **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік;

- **методи письмового контролю:** письмове тестування, модульна контрольна робота, реферат;

- **методи самоконтролю:** самооцінка, самоаналіз.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1		ЗМ 2			ЗМ 3		ЗМ 4	
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9
Практичні заняття (36 б)	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Самостійна робота (24 б)	2	2	3	3	3	3	3	3	2
Поточний модульний контроль (10 б)	10		10			10		10	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 81 (добре)		
D	64 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 63 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Перелік питань з курсу:

1. Загальна характеристика методів психології.
2. Метод спостереження та його загальна характеристика.

3. Типові помилки в психологічному спостереженні.
4. Умови ефективного спостереження.
5. Поняття про метод експерименту.
6. Види експериментів у психологічних дослідженнях.
7. Етапи проведення експерименту.
8. Помилки в експериментальному дослідженні та методи запобігання їм.
9. Умови ефективного проведення експерименту.
10. Сутність і особливості тестування.
11. Види психологічних тестів.
12. Умови ефективного тестування.
13. Техніка проведення психологічного дослідження.
14. Загальна характеристика методу анкетування.
15. Види питань в анкеті (приклад).
16. Основні правила укладання анкет.
17. Умови ефективного анкетування.
18. Контент-аналіз як різновид методу вивчення продуктів діяльності.
19. Зміст основних процедур контент-аналізу.
20. Труднощі проведення контент-аналізу.
21. Особливості використання схеми спостереження А. Залужного.
22. Аналіз впливу експериментальної ситуації на поведінку досліджуваних (на матеріалі дослідження сприймання студентами нового матеріалу).
23. Особливості тестування навчальних досягнень студентів I курсу спеціальності “Психологія”.
24. Особливості формулювання та редагування питань анкети.
25. Специфіка застосування контент-аналізу (на матеріалі методики незавершених речень Б. Форера).
26. Особливості дослідження динаміки абсолютних порогів світлової чутливості в умовах темної адаптації (за допомогою адаптометра).
27. Особливості емпіричного визначення абсолютних порогів слухової чутливості (за допомогою аудіометра).
28. Визначення зорових просторових порогів розрізнення (точність окоміра).
29. Дослідження особливостей сприймання форми під час пасивного та активного дотику.
30. Особливості вимірювання обсягу сприйняття людини.
31. Визначення особливостей геометричних ілюзій зорового сприймання та їх інтерпретація.
32. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті.
33. Вивчення особливостей безпосереднього й опосередкованого запам'ятовування.
34. Експериментально-психологічні методи дослідження мислення та мовлення людини.
35. Процедура визначення лабільності-ригідності розумових процесів за допомогою методики «словесний лабіринт».
36. Методика дослідження особливостей наочно-образного мислення на основі методики «пиктограма».
37. Вивчення індивідуально-психологічних особливостей мислення за допомогою методики «відгадування загадки».
38. Процедура оцінювання яскравості та чіткості уявлень (методом саморанжування).
39. Дослідження особливостей просторових уявлень особистості.
40. Методики вивчення особливостей творчої та репродуктивної уяви.
41. Методи й методики дослідження уваги та їх загальна характеристика.
42. Особливості організації та інтерпретації результатів вивчення уваги.
43. Процедура дослідження характеристик вибірковості уваги методом коректурної проби.
44. Методики вимірювання стійкості та концентрації уваги.
45. Дослідження особливостей переключення уваги (за допомогою таблиць Шульте).
46. Процедура дослідження рівня тривожності (за методикою Філіпса).
47. Методика дослідження самооцінки емоційного стану особистості.
48. Особливості застосування методів візуальної психодіагностики (згідно з методикою розпізнавання емоцій за виразом обличчя).
49. Послідовність дослідження динаміки розвитку вольових якостей людини.
50. Вивчення особливостей сили волі особистості.
51. Методика дослідження самоконтролю як показника волі особистості.

52. Психодіагностичні методи дослідження особливостей нервової системи та типу темпераменту.
53. Процедура дослідження екстраверсії — інтроверсії та нейротизму (на основі опитувальника Г. Айзенка).
54. Визначення властивостей нервової системи за психомоторними показниками (на основі методики Ільїна).
55. Специфіка використання тепінг-тесту.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Практикум по общей й экспериментальной психологии /Под ред. А. А. Крылова, С. А. Маничева.- С. -Птб.: Питер, 2000.- 560 с.
2. Практическая психология в тестах, или Как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2001. – 376с.
3. Психологические тесты / составление, підготовка текста, библиография – Алхмеджанов Э.Р. Москва, 1996. – 320 с.
4. Психологические тесты / Под ред. А. А. Карелина: В 2 т. - М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2000.- Т. 1.- с.
5. Психологические тесты / Под ред. А. А. Карелина: В 2 т. - М.: Гуманит. Узд. Центр ВЛАДОС, 2000.- Т. 2.- 248с.
6. Райгородский Практическая психодиагностика. Методика и тесты. Уч. Пособие. – Самара: Узд. Дом «БАХРАХ», 1998. – 672с.
7. Регуш Л.А. Практикум по наблюдению и наблюдательности. – СПб: Питер, 2001 – 170 с.
8. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологи: в 2 т. – М.: Педагогіка, 1989.
9. Сизанов А.Н. Тесты и психологические игры. М., 2002. – 673 с.
10. Степанов С.С. Психологическая мозаика. – 2-е изд., М.: Издательский центр «Академия», 1996. – 136 с.
11. Столярченко Л.Д. Психология. Серия «Ученики и учебные пособия» - Ростов н/Д: «Фенікс», 2003. – 448с.
12. Шевандрин Н.И. Основы психологической диагностики: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: в 3 ч. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003.- Ч. 1, 2, 3
13. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности. – М.: Гуманит. Узд. Центр ВЛАДОС, 1999. – 512с.
14. Чумаков М.В. Диагностика волевых особенностей личности // Вопросы психологии. 2006г. № 1. с. 169-178.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. СПб: Питер. 2003. – 739 с.
2. Беседин А. Н., Липатов Й. Й., Тимченко А. В., Шапарь В. Б. Книга практического психолога: Часть 1.- Харьков: РИП "Оригинал", фирма "Фортуна-прес", 1996.- 302 с.
3. Беседин А. Н., Липатов Й. Й., Тимченко А. В., Шапарь В. Б. Книга практического психолога: Часть 2.- Харьков: РИП "Оригинал", фирма "Фортуна-пресе", 1996.-415 с.
4. Бодалев А.А., Столин В.В. Общая психодиагностика. – СПб.: Изд-во «Речь», 2000. – 440с.
5. Волошина В.В., Волинська Л.В., Савицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2005. – 280 с.
6. Горбатов Д.С. Практикум по психологическому исследованию. Самара: 2000. – 287 с.
7. Гудвин Дж. Исследование в психологии. СПб: Питер, 2004. – 312 с.
8. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология – 2-е изд., доп. – СПб.: Питер, 2001. – 320 с.
8. Дубич С. Я., Самошкина Л. Н. Методические указания и инструкции к выполнению лабораторных работ по курсу « Общий практикум по психологии.- Днепропетровск: ДГУ, 1992.- 32 с.
9. Загальна психологія: Навч. Посіб. / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. – К.: А.П.Н., 1999.
10. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навч. посіб. – К.:2004. – 318 с. 17.

11. Краткий психологический словарь \Сост. Л.А.Карпенко; Под общ. ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. – М.: Политиздат, 1985. – 431с.
12. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури”, 2004. – 272 с.
13. Мечников В.М., Ямпольский Л.Т. Введение в экспериментальную психологию личности. – М.: Просвещение, 1985. – 319с.
14. Москвина Л. Энциклопедия психологических тестов. Саратов: 1996. – 326 с.
15. М’ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 1998.
16. Основы психологии: Пidrучник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – К.: Либідь, 2002. – 632 с.
17. Павелків Р.В. Загальна психологія. Пidrучник. – К.: Кондор, 2009. – 576 с.
18. Практикум з психодіагностики. — 2-ге вид., виправ. і допов. / Уклад.: О. О. Музика та ін. — Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка, 2000. — 160 с.
19. Практикум із загальної психології: для подвійних спеціальностей /Уклад. Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, В. В. Волошина.: — К., 2003. - 140 с.
20. Практикум по психологическому исследованию / Ред. Д. С. Горбатов. — М.: Издат. дом «Бахрах-М», 2000.
21. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / Под ред. А.А. Крылова, С.А. Маничева. – СПб.: Питер, 2006. – 560 с.
22. Психологія: Пidrучник / За ред. Ю. Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2001. – 390 с.
23. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. — К.: ВД Професіонал, 2004. - 304 с.
24. Цигульська Т. Ф. Загальна та прикладна психологія: Навчальний посібник. – К.: Наукова думка, 2000. – 192 с.

ДОДАТКОВА:

1. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. 7-е изд. - СПб.: Питер, 2007. - 688 с.
2. Большой психологический словарь. Под ред. Мещерякова Б.Г., Зинченко В.П. - М.: Прайм-Еврознак, 2003 - 672 с.
3. Выготский Л.С. Психология. М.: ЭКСМО-Пресс, 2000. - 1008 с. (Серия "Мир психологии")
4. Гомезо М.В. Атлас по психологии / М.В.Гомезо, И.А.Домашенко. – М., 2004. – 274 с.
5. Гудвин Д. Исследование в психологии: методы и планирование. 3-е изд. - СПб.: Питер, 2004. - 558 с. (Серия "Мастера психологии")
6. Лурия А.Р. Лекции по общей психологии. - СПб.: Питер, 2006. - 320 с.
7. Общая психология. Под ред. Гомезо М.В. - М.: Ось-89, 2007. - 352 с.
8. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. - 2-е изд. (1946г.) - СПб.: Питер, 2002 - 720 с. (Серия "Мастера психологии")
9. Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. – К.: Каравела ,2011. -280 с.
10. Горбатов Д.С. Практикум по психологическому исследованию: Учеб. пособие. – Самара: Издательский дом «Бахрах-М», 2006. – 272 с.
11. Глуханюк Н.С., Дьяченко Е.В., Семенова С.Л. Практикум по общей психологии. – М.: Изд-во Моск. психол.-соц. ин-та, 2006. - 224 с.
12. Дыгун М.А., Дыгун Е.П., Муравьева О.С., Цалко Л.В. Практикум по общей психологии для студентов педагогических специальностей ВУЗов. – Изд-во: Жаскон, 2007.
13. Методики психодіагностики в спорте: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / В.Л.Маришук, Ю.М.Блудов, В.А.Плахтиенко, Л.К.Серова. – 2-е изд. – М.: Просвещение, 1990.
14. Немов Р.С. Психология: Учеб. пособие для студентов пед. вузов: В 3 кн.: Т.3. Психодіагностика. 2001, 4-е изд., 640с.

15. Основы психологии. Практикум / Ред.-сост. Л.Д.Столяренко. Ростов н/Д: Изд-во Феникс, 2000. – 576 с.
16. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяков Г.В. Практикум із загальної психології / За ред. Т.І. Пашукової. – К.: Знання, 2006. – 203 с.
17. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / В.Д.Балин, В.К.Гайда, В.К.Гербачевский и др. Под общ. ред. А.А.Крылова, С.А.Маничева. – Питер, 2006. – 560 с.
18. Регуш А.Л. Практикум по наблюдению и наблюдательности. 2-е изд., перераб. и доп. - СПб.: Питер, 2008. - 208 с. (Серия "Практикум по психологии")
19. Рогов Е.И. Настольная книга практического психолога в образовании: Учеб. пособие. – М., 1996.
20. Смирнов А. Практикум по общей психологии: Учебное пособие. – Изд-во Института Психотерапии. – 2005. – 224 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. <http://www.nbu.v.gov.ua/portal/>
2. <http://lib.kture.kharkov.ua/>
3. <http://www.psy-science.com.ua/PsInsUa.html>
4. http://www.social-science.com.ua/jornal_content/
5. <http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=3885346>